

Вступ

*Слово – величний владика: на вид мале
і непомітне, а творить чудесні справи*

Горгій

Мистецтво Слова завжди було і залишається найприкметнішою рисою демократичних суспільств. Невипадково основи цього мистецтва сформувались ще в часи античної демократії і трансформувалися в окрему науку – риторику. Саме в демократичному суспільстві людина має можливість вільно висловлювати свої думки. Отож на перший план постає вміння спілкуватися з іншими людьми, виступати перед широким загалом, переконувати своїх співрозмовників. Зростання інтересу до риторики як науки і мистецтва говорити в сучасному українському суспільстві – закономірний процес, адже лібералізація і демократизація суспільного життя виявляється передусім у розширенні свободи використання слова і потребує ефективності всіх видів усного ділового мовлення. Кожна людина зацікавлена в тому, щоб уміти правильно і гарно розмовляти з колегами, друзями, рідними; коректно та переконливо вести дискусію; цікаво і розумно будувати свій виступ перед широкою аудиторією. Усіх цих умінь та ще багатьох інших навчає наука, яка в сучасній системі української освіти поступово відроджується і, безумовно, міцно утвердиться, – риторика.

Інтуїтивно ораторські прийоми відомі більшості людей. Публічні виступи кожен з нас виголошує щодня, починаючи з перших своїх кроків у спілкуванні. Ще в ранньому дитинстві ми промовляємо до своїх однолітків під час дитячих забав, розповідаючи про свої пригоди, залучаючи до ігор і розваг, змушуючи своїх друзів слухати нас і навіть спонукаючи їх до певних активних дій. У дорослому професійному житті сфера спілкування людини й слухацька аудиторія змінюються, а вимоги до промовця в різних комунікативних ситуаціях стають вищими, та й зміст наших щоденних промов стає серйознішим, важливішим, вагомішим. Можемо констатувати, що до публічного виступу кожна людина готується упродовж усього життя під час щоденного спілкування, а також здобуваючи знання, які безпосередньо стосуються теоретичних основ риторики. У будь-якій комунікації ми їх використовуємо,

інакше спілкування втрачає сенс. Безперечно, самовдосконаленню мовця сприяє і його постійний загальнокультурний розвиток. Адже регулярно читаючи й обдумуючи прочитане, виписуючи влучні думки й судження, оригінальні фрази, цитати відомих людей тощо, колекціонуючи цікаві матеріали з газет, конспектуючи книги й статті, ми вивчаємо безцінний досвід відомих людей, більш досвідчених і витончених у мистецтві красномовства. Розширювати коло наукових знань, збагачувати свій життєвий досвід спостереженнями й роздумами – це й означає готувати себе до виступів, полегшуючи цим самим підготовку до кожної конкретної промови.